

VERTROUWELIJK

VERSLAG VAN DE CONFERENTIE VAN HET CPN-DISTRICT AMSTERDAM.

S A M E N V A T T I N G

Op de conferentie, die op 27 en 28 juni gehouden werd, heerste eerder een matte dan een enthousiaste stemming. De bijeenkomst stond in het teken van het streven van de CPN-leiding om invloed te verwerven in het NVV.

Het partijbestuur bepaalde, dat het toetreden van communisten tot dat vakverbond de eerste stap moet zijn ter bereiking van het gestelde doel, de fusie tussen EVC en NVV. Het liet evenwel na duidelijke richtlijnen vast te stellen omtrent de wijze waarop de daarvoor in aanmerking komende partijgenoten dit lidmaatschap zullen moeten verwerven. Dit, gevoegd bij de omstandigheid, dat de NVV-leiding zich ten aanzien van het toetreden van communisten tot het verbond bijzonder op haar qui vive toont, draagt er weinig toe bij om de partij-aanhang enthousiast te maken voor de nagestreefde "eenheid in de vakbeweging".

Daar Amsterdam de enige plaats is waar de communistische invloed in de bedrijven en - via de EVC-1958 - in de vakbeweging nog van betekenis is, is het begrijpelijk, dat de CPN-leiding ter bereiking van het gestelde doel in de eerste plaats de Amsterdamse partij-aanhang tot grotere activiteit wil brengen. Om dit district geheel in de hand te hebben, gaf het partijbestuur opdracht tot het vormen van een "districtssecretariaat", een kleine kern uit het districtsbestuur, waarbij de feitelijke leiding over het district berust en wees het tevens de leden daarvan aan.

Ook bij de verdere samenstelling van het nieuwe districtsbestuur, waarvan de verkiezing ter conferentie plaats vond, heeft de partijleiding haar invloed doen gelden. Zij heeft ervoor zorg gedragen, dat een uitzonderlijk groot aantal zetels daarin wordt ingenomen door "bedrijfsarbeiders" en functionarissen van de EVC-1958, die blijk hebben gegeven trouw aan de leiband te lopen.

16 juli 1959

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

VERSLAG VAN DE CONFERENTIE VAN HET CPN-DISTRICT AMSTERDAM.

Algemeen.

In het partijgebouw "Felix Meritis" vond op 27 en 28 juni 1958 een conferentie van het district Amsterdam van de CPN plaats.

Door de afdelingen en "bedrijfsgroepen" waren 280 gedelegeerden voor de conferentie aangewezen. Als norm voor de afvaardiging door de afdelingen was gesteld: één gedelegeerde op vijftwintig leden. Voor de bedrijfsafdeling "Overheid" en de diverse bedrijfs-groepen gold als maatstaf: één afgevaardigde op tien leden. De "Overheid" was vertegenwoordigd door tien leden, de "bedrijfsgroep Metaal" door dertien.

Verschenen waren 234 personen, o.w. 14 of 15 z.g. "gastafgevaardigden zonder stemrecht". De overige 36 hadden, met of zonder kennisgeving, verstek laten gaan.

Als vertegenwoordigers van het partijbestuur waren aanwezig Harry VERHEIJ en Friedl BARUCH.

Er waren geen andere dan de gebruikelijke beveiligingsmaatregelen getroffen. Nauwkeurig werd nagegaan of elke zich meldende gedelegeerde voorkwam op de door de afdelingen aan het districtsbestuur gedane opgave. Tijdens de bijeenkomst mocht, nadat de stembiljetten voor de verkiezing van het nieuwe districtsbestuur waren uitgereikt, niemand de conferentiezaal verlaten alvorens de stemming had plaats gevonden.

Gedurende de korte openingsrede van Jaap KLEIJN en de inleiding van Wim van het SCHIP zat het oude dagelijks bestuur nog op het podium. Daarna vond de verkiezing van het presidium plaats. Vervolgens werd overgegaan tot het verkiezen van de gebruikelijke commissies, t.w. de kandidaten-besprekingscommissie; de mandaatcommissie en de stemtelcommissie. Bij al deze verkiezingen volgden de gedelegeerden zonder meer de voordrachten van het districtsbestuur.

De inleiding.

De eerste secretaris van het district, W. van het SCHIP, begon zijn inleiding met een uiteenzetting van de jongste regeringsnota over het komende sociaal-economische beleid.

VERTROUWELIJK - 2 -

VERTROUWELIJK

De door de regering bepaalde koers zal volgens spreker voeren tot nog grotere uitbuiting van de arbeiders, voor wie geen enkele verlichting van de bestedingsbeperking in het vooruitzicht is gesteld. De CPN zal zich evenwel met alle kracht werpen in de strijd tegen de regeringsmaatregelen, die in feite door de "groot-monopolisters" worden gedictieerd.

De partij heeft, samen met de PvdA en de PSP, twee miljoen kiezers achter zich en als deze massa in beweging gebracht kan worden, ziet het er kwaad voor de regering uit. Er zal actie gevoerd moeten worden voor hogere lonen en tegen de aangekondigde huur- en melkprijzverhoging. Speciaal in Amsterdam biedt de verhoging van de tramtarieven een gelegenheid bij uitstek voor agitatie. Het is de taak van deze conferentie zich over de mogelijkheden tot ontplooiën van acties te beraden, aldus Van het SCHIP. Het beleid van de regering biedt kansen om de arbeiders in beweging te brengen. Mede ter bevordering van de eenheid in de vakbeweging stelt de CPN zich achter de eisen van het NVV, hoewel deze naar het oordeel van de partij lang niet ver genoeg gaan.

Andere aanleidingen voor het voeren van agitatie zijn gelegen in het met Amerika gesloten verdrag betreffende de militaire samenwerking op atoomgebied en, niet te vergeten, de strijd voor de vrede

Vervolgens keerde de districtssecretaris zich tegen die partijgenoten, bij wie een tegenzin bestaat om de EVC-1958 te verlaten en tot het NVV toe te treden. Vele van hen voeren aan, dat zij "niet willen ondergaan in de grafkelders van het NVV", een "linkse" opvatting, ontleend aan het N.A.S. (Nationaal Arbeids Secretariaat, de voor de tweede wereldoorlog in Nederland bestaande trotskistisch getinte vakcentrale). Hun moet geleerd worden, dat het NVV geen vijand en de EVC geen doel is. Het eerste gebod is eenheid van actie en eenheid in de vakbeweging.

Anderen weer vragen het opstellen van preciese richtlijnen. Het is evenwel niet mogelijk voor elke poging om lid te worden van het NVV vooraf een gedragslijn vast te stellen. Van de leden, afdelingen en bedrijfsgroepen wordt in deze eigen initiatief verwacht. Hoofdzaak is, dat de leden doordrongen worden van de noodzaak van de doorbraak, van de fusie van de EVC met het NVV. De organisatie

VERTROUWELIJK

van de partij moet worden afgestemd en gericht op het tot stand brengen van de eenheid.

Het is evenwel niet zo, dat de EVC nu maar ineens moet worden opgeheven. Deze vakcentrale zal nog lange tijd nuttig kunnen zijn, ook om de fusie te kunnen bewerkstelligen. Een schrede op de weg naar de eenheid is volgens spreker ook het oprichten van nieuwe bedrijfsgroepen en het versterken van de reeds bestaande.

Hierna ging Van het SCHIP nader in op de mogelijkheden tot herstel van de schade, aan de partij toegebracht door het optreden van de Bruggroep. Het moest volgens hem zeer goed mogelijk zijn om 14500 van de 15000 Amsterdamse kiezers, die op 12 maart 1959 hun stem aan de Brug-candidaten hadden gegeven, voor de partij terug te winnen. Ook aan het gedeelte van de CPN-aanhang dat terecht is gekomen bij de PSP dient aandacht te worden geschonken.

Tenslotte nam Van het SCHIP het aftredende districtsbestuur onder de loupe. Dit had, zo meende hij, in verschillende gevallen, als b.v. de Hongaarse kwestie en het optreden tegen de rechtse scheurmakers, blijk gegeven van een goed communistisch inzicht en een juiste taakopvatting.

Aansluitend op de ernstige kritiek, in oktober 1958 door het partijbestuur op de districtsleiding gebracht, verklaarde Van het SCHIP, dat het districtsbestuur zelf ook ernstige "linkse afwijkingen" vertoonde, die vooral naar voren kwamen in het dagelijks bestuur en met name bij hemzelf, Chris BISCHOT en Henk SCHOUMANS. Siep GEUGJES had zich wankelmoedig getoond.

Een en ander had geleid tot enkele tussentijdse wijzigingen in het dagelijks bestuur. Zo werd Chris BISCHOT in oktober 1958 als organisatie-secretaris vervangen door Gerard MAAS en Siep GEUGJES als propagandasecretaris door Jaap KLEIJN. De tekortkomingen inzake het zoeken naar verbinding met de massa en het bevorderen van de eenheid in de vakbeweging heeft het districtsbestuur inmiddels zelf gecorrigeerd.

De discussie.

Slechts enkele van de meer vooraanstaande deelnemers aan de discussie gaven er blijk van een eigen oordeel te bezitten. Zij vul-

VERTROUWELIJK

den het door de inleider naar voren gebrachte op enige punten aan. De meeste deelnemers aan de discussie bepaalden zich er toe hun instemming met de inleiding te betuigen.

De afdelingsbestuurder W. van WIJK - daartoe kennelijk door "hogerhand" geïnspireerd - stelde voor dat hij zou trachten Henk GORTZAK, met wie hij "op hetzelfde karwei" te werk was gesteld, voor de partij terug te winnen. Zijn voorstel werd met gejoel begroet. Enkele sprekers na hem hadden er geen bezwaar tegen de "misleiden" weer in de partij toe te laten zonder hun bijzondere voorwaarden te stellen. Maar bij lieden als GORTZAK moest in acht worden genomen het besluit van het 19e partijcongres (1958), dat zij alleen weer kunnen worden toegelaten na het openlijk afleggen van een schuldbe-kentenis en een verklaring zich bij alle partijbesluiten neer te leggen.

Volgens de plaatsvervangend algemeen secretaris van de partij, Harry VERHEIJ, houdt de regering er blijkbaar geen rekening mee, dat zij een situatie schept, die voor de CPN uitermate gunstig is om "er op in te slaan". Maar de partij wacht nog veel te veel af; er moet tot de aanval worden overgegaan.

Met zijn discussiebijdrage beoogde VERHEIJ vooral de belangrijkheid van het werken voor "De Waarheid" te onderstrepen. De partijgenoten werden door hem om hun veelal lakse en sectarische houding op sati-rische wijze gelaakt.

Het pogen van VERHEIJ om door zijn hier en daar met geestigheden op-gesmukte inleiding een humoristische noot in de reeks van dorre dis-cussiebijdragen in te voegen vond bij het merendeel van de aanwezigen, die geheel en al in de ban van de conferentie verkeerden weinig waardering.

Toch waren het vooral de na VERHEIJ aan het woord gekomen dis-cussianten, die op fellere acties van de partij aandrongen en het defaitisme in de partij hekelden. Vastgesteld werd, dat het zelfver-trouwen van veel partijgenoten zoek is. De "eenheidsgedachte" leeft niet onder de partijgenoten, zo zei b.v. Ab VELTMAN.

Leen SEEGERS kon blijkbaar niet laten de aandacht te vragen voor zijn langdurige staat van dienst in de partij. Hij deed dit door er op te wijzen, dat het vraagstuk van de eenheid van actie al

VERTROUWELIJK

heel oud is en b.v. al in 1920 op het partijcongres aan de orde werd gesteld.

Aan het slot van de conferentie, na de verkiezing van het nieuwe districtsbestuur, diende Wim van het SCHIP de discussianten van een kort antwoord. Blijkbaar onder de indruk van het ongunstige onthaal van Van WIJK's voorstel om Henk GORTZAK voor de partij terug te winnen ontweek hij het kenbaar maken van een bindend standpunt in deze kwestie. Het partijbestuur, zo zei hij, heeft bepaald welke houding wij tegenover de "rechtsen" moeten innemen. Zij, de rechtsen, kunnen allen in de partij terugkomen. Wij moeten hen opzoeken, thuis of desnoods op hun werk, maar niet één bepaalde figuur speciaal. Wij kunnen niet met één van hun kopstukken in zee gaan.

De verkiezing van het districtsbestuur.

Nadat de conferentie eerst met algemene stemmen haar goedkeuring had gehecht aan het voorstel tot het vormen van een uit vijf personen bestaande financiële controle commissie bracht de kandidatenbesprekingscommissie haar verslag uit. Medegedeeld werd, dat de commissie het niet nodig achtte alle kandidaten persoonlijk te bespreken, omdat allen voldoende bekend waren. Degenen, die niet door de commissie voor verkiezing waren voorgedragen, mochten dit vooral niet zien als een diskwalificatie. Er waren nu eenmaal 57 kandidaten en slechts 33 bestuurszetels. In vele gevallen had de commissie zich bij het bepalen van haar keuze moeten laten leiden door utiliteitsoverwegingen.

In zijn inleiding had Wim van het SCHIP reeds bekend gemaakt, dat op wens van het partijbestuur een "districtssecretariaat" gevormd was, waarvan deel uitmaakten: Rinus HAKS, Gerard MAAS, Carel van DILLEN, Wim van het SCHIP en Jaap KLEIJN. Hun namen prijkten dan ook aan de kop van de kandidatenlijst.

Van de gelegenheid tot het kenbaar maken van bezwaren tegen de kandidaten werd nagenoeg geen gebruik gemaakt. Mogelijk is daaraan niet vreemd de opmerking van Rinus HAKS, dat het voor of tegen van elke kandidaat door de commissie terdege was overwogen en dat daarmee bij voorbaat elke wens tot verandering in de lijst als be-

VERTROUWELIJK

antwoord kon worden beschouwd.

Wim van het SCHIP moest enige kritiek incasseren van Hein SCHOUMANS, zijn collega-lid in het oude dagelijks bestuur van het district. SCHOUMANS bracht naar voren, dat Van het SCHIP te weinig geduld toont en te gauw "stekelig" wordt.

De namen van de 33 door de commissie "aanbevolen" kandidaten waren vermeld op de voorzijde van het stembiljet, die van de overige aan de achterkant. Aan een gedelegeerde die zijn voorkeur te kennen gaf voor een kandidaat op de achterzijde van het stembiljet vermeld, werd medegedeeld dat het niet verboden was zijn stem op de aan de achterkant geplaatste kandidaten uit te brengen. Op elke lijst mochten slechts in totaal 33 personen worden gekozen. Het behoeft geen betoog, dat alle 33 door de commissie aanbevolen kandidaten bij meerderheid van stemmen werden verkozen.

Slotopmerkingen.

In de conferentie was eerder sprake van een matte, dan van een enthousiaste stemming. De discussies bleven in het algemeen beneden het middelmatige. Een uitzondering vormden de toespraken van Harry VERHEIJ, Ab VELTMAN, Wim van WIJK en Leen SEEGERES.

In een vergadering aan de vooravond van de conferentie gaf Wim van het SCHIP de districtsbestuurders gelegenheid kennis te nemen van de inhoud van zijn ontwerp-inleiding. Hij stelde - waarschijnlijk om te voorkomen dat zijn medebestuurders tegen hem zouden gaan discussiëren - voor, dat zijn inleiding als de collectieve mening van het districtsbestuur zou worden gegeven. Daartegen rees veel verzet. Velen waren niet bereid alles wat in de hun inziens zwakke inleiding gezegd werd voor hun rekening te nemen.

Rinus HAKS gaf later Van het SCHIP opdracht met de gemaakte op- en aanmerkingen rekening te houden en te zorgen dat hij met een verbeterde inleiding ter conferentie zou komen.

Het door Van WIJK gelanceerde voorstel tot het voor de partij terug winnen van Henk GORTZAK is mogelijk te zien als een poging van het partijbestuur om te peilen in hoeverre in het district nog "sectarische opvattingen" leven.

Het is het partijbestuur blijkbaar ernst het Amsterdamse dis-

VERTROUWELIJK

trict tot het ontplooiën van grotere activiteit te brengen en de weg op te voeren die moet leiden naar de zo zeer gewenste eenheid in de vakbeweging, i.c. het opgaan van de EVC-1958 in het NVV. De leden van het "districtssecretariaat" - een overigens in een district ongebruikelijke bestuursinstantie - vormen een select gezelschap, waarvan wel initiatieven mogen worden verwacht. In feite zijn zij als leidende kern van het district Amsterdam benoemd door het partijbestuur zelf.

Partijbestuurder Rinus HAKS maakte deel uit van de candidatenbesprekingscommissie, waarin zijn oordeel van beslissende betekenis was. Via HAKS liet de partijleiding haar invloed op de samenstelling van het verdere districtsbestuur gelden. De eis van het partijbestuur tot vergroting van de activiteit ten behoeve van de "eenheid" klinkt ook door in de woorden van Jaap KLEIJN, die bij de opening van de conferentie o.m. zei, dat het kiezen van de juiste personen in het nieuwe districtsbestuur vooral van belang was in verband met het noodzakelijke samengaan van het NVV en de EVC-1958.

De voorrang, die door de partijleiding aan het "werk in de vakbeweging" gegeven wordt boven het andere partijwerk, komt ook tot uitdrukking in het aantal "bedrijfsarbeiders" en vooraanstaande EVC-ers in het nieuwe districtsbestuur, dat uitzonderlijk hoog is.

Uit de oude districtsleiding is Wim van het SCHIP de enige figuur, die zijn positie van vooraanstaand districtsbestuurder heeft behouden, zij het dan dat hij Rinus HAKS als directe toezichthouder namens het partijbestuur naast zich weet.

Chris BISCHOT en Henk SCHOUMANS moesten een belangrijke stap terug doen. Zij werden - evenals Siep GEUGJES die naar redactionele arbeid bij "De Waarheid" werd terugverwezen - wel als lid van het districtsbestuur herkozen, doch zij maken geen deel uit van het - naar analogie met de organisatie van de partijtop - nieuw gecreëerde zgn. "districtssecretariaat".

16 juli 1959

VERTROUWELIJK

B I J L A G E

Bestuur van het CPN-district Amsterdam, gekozen op de districtsconferentie van 27 en 28 juni 1959.

HAKS, Marinus J.	18- 5-1927, lid distr.secr.; lid partijbestuur
Van het SCHIP, Willem F.H.	22- 6-1918, lid distr.secr.; lid partijbestuur
MAAS, Gerardus	17- 8-1913, lid distr.secr.; lid partijbestuur
Van DILLEN, Carel F.W.	5- 6-1917, lid distr.secr.
KLEIJN, Jacques	17- 2-1926, lid distr.secr.
BISCHOT, Christiaan	3- 4-1927, districts-vrijgestelde
BLOKZIJL, Aaldert	1-12-1921, redacteur "De Waarheid"
BLOKZIJL, Berend	29-12-1918, redacteur "De Waarheid"; leider Adviesbureau voor de werkende bevolking.
BLOM, Gerrit	17- 4-1909, secretaris "Verenigd Verzet '40-45"
BOL, Laurens G.	8- 2-1914, vooraanstaand lid afd. Overheid
CLERX, Antoon	12- 4-1925, hoofdagent "Pegasus" voor Amsterdam
CLERX, Hendrik	3-12-1927, lid bestuur bedrijfsgroep Metaal
Van DIJK-STOL, Alida	14- 9-1918, voorzitter BNOP/EVC-1958
Van EE, Jurriaan	6- 7-1910, lid hoofdbestuur De Metaal/EVC-1958
ENGEL, Laurens	20- 1-1914, kaderlid bedrijfsgroep Metaal
GEERLIGS, Johan	30- 1-1913, directeur "De Waarheid"
GEUGJES, Siewerd	14- 7-1926, redacteur "De Waarheid"
HARINGA, Cornelis	25- 6-1907, lid Verbondsbestuur EVC-1958
HELMERS, Hendrik	27-11-1916, lid hoofdbestuur De Metaal/EVC-1958
JANSEN, Marinus G.	21-10-1919, propagandist "De Waarheid"
KORLAAR, Andries de	25- 8-1909, lid secretariaat EVC-1958
KUSTER, Bernardus G.	27-12-1904, secretaris afdeling Van Woudbuurt
MEESTER, Aalbertus G.	22- 2-1906, lid bedrijfsgroep Metaal
MÜLLER-van WEST, Esther	30- 4-1904, lid gemeenteraad
Van RATH, Johannes H.	16- 2-1916, lid hoofdbestuur De Metaal/EVC-1958
REKERS, Wilhelm J.	29-11-1920, secretaris BNOP/EVC-1958
SCHOUMANS, Hendrik	3- 3-1918, districts-vrijgestelde
SEEGERS, Leendert	19- 5-1891, lid Eerste Kamer; lid gemeenteraad
SMITS, Klazinus	16- 9-1923, lid bedrijfsgroep Metaal
VELTMAN, Albert M.	10-10-1914, lid Nederlandse Vredesraad
VISBEEK, Petrus J.	24- 7-1916, lid bestuur afd. Staatsliedenbuurt
VLAAR, Martinus	13- 3-1904, incasseerder bij CV Persorganen
WALRAVEN, Roelof J.	13- 8-1930, lid dagelijkse leiding ANJV.